

Meer Jaren Plan 2026 2028

MUSEUM
PANORAMA
MESDAG

1. Algemene gegevens

Statutaire naam

Stichting Panorama Mesdag

Handelsnaam

Museum Panorama Mesdag

Vestigingsplaats

Den Haag

RSIN / fiscaal nummer

001758251

KvK-nummer

27016832

Website

www.panorama-mesdag.nl

E-mailadres

financien@panorama-mesdag.nl

Bezoekadres

Zeestraat 65, Den Haag

Postadres

Zeestraat 55, Den Haag

2. Doelstelling

Stichting Panorama Mesdag heeft ten doel het in stand houden, beheren, behouden, presenteren en toegankelijk maken van Museum Panorama Mesdag, met als kern het monumentale *Panorama van Scheveningen* van Hendrik Willem Mesdag en de daarmee verbonden collectie van Hendrik Willem Mesdag, Sientje Mesdag-van Houten en tijdgenoten.

De stichting zet zich in voor het behoud van dit unieke cultuurhistorische erfgoed voor huidige en toekomstige generaties. Zij doet dit door het Panorama, de collectie, het archief en de museumzalen open te stellen voor publiek, educatie, onderzoek en kennisdeling. Daarnaast organiseert de stichting tentoonstellingen, publieksprogramma's en samenwerkingen die aansluiten bij het erfgoed, het gedachtegoed en de kunsthistorische context van het kunstenaarsechtpaar Mesdag.

Het museum wil een breed en divers publiek verwonderen, inspireren en verrassen. Daarbij staat de publieke toegankelijkheid van het erfgoed centraal: Museum Panorama Mesdag is van en voor iedereen.

Panorama van Scheveningen, Museum Panorama Mesdag

Tentoonstelling Licht, Lucht, Water. De schilders van Den Haag, 2025/2026

3. Missie

Museum Panorama Mesdag maakt het *Panorama van Scheveningen* en de daarmee verbonden collectie van Hendrik Willem Mesdag en Sientje Mesdag-van Houten toegankelijk voor een zo groot en divers mogelijk publiek. Het museum bewaart, onderzoekt, presenteert en actualiseert dit erfgoed met tentoonstellingen, educatie en publieksprogramma's die generaties blijvend verwonderen, inspireren en verrassen.

4. Visie en kernwaarden

Museum Panorama Mesdag is een uniek cultuurhistorisch museum met een bijzondere positie in Den Haag, Nederland en daarbuiten. Het museum beheert het oudste nog bestaande panorama ter wereld op zijn oorspronkelijke plek en de grootste collectie persoonlijke werken van het kunstenaarsrechtspaar Mesdag.

Het museum verbindt het verleden met het heden. Vanuit het erfgoed van Hendrik Willem Mesdag en Sientje Mesdag-van Houten worden nieuwe perspectieven geopend op kunst, zee, kust, natuur, landschap, samenleving en verbeelding.

De kernwaarden van het museum zijn: betekenisvol, avontuurlijk, relevant, ambitieus, ondernemend en gastvrij.

Museum Panorama Mesdag wil een open, laagdrempelig en gastvrij museum zijn, waar een breed en inclusief publiek zich welkom voelt en waar erfgoed, kunst en actuele thema's elkaar versterken.

5. Hoofdpijnen beleid 2026–2028

De periode 2026–2028 staat in het teken van herstel, professionalisering en toekomstbestendigheid. Museum Panorama Mesdag is per 2026 rijksmuseum. Daarmee ontstaat een structurele basis voor de duurzame instandhouding van het Panorama, de collectie, het gebouw en de museale organisatie. Tegelijkertijd blijft het museum ondernemend werken aan publieksbereik, eigen inkomsten, partnerschappen en maatschappelijke betekenis.

6. Beleidsdoelen 2026–2028

Behoud en beheer van erfgoed

Het museum werkt aan toekomstbestendig collectiebeheer, restauratie, registratie, digitalisering, archiefontsluiting en verbetering van depot- en klimaatomstandigheden. Het behoud van het Panorama en de collectie vormt de kern van de museale opdracht.

Restauratie in het depot van Museum Panorama Mesdag

Publieksbereik en toegankelijkheid

Het museum streeft naar herstel van het bezoek naar circa 125.000 bezoekers per jaar in 2028, met verdere groei op langere termijn. Daarbij zet het museum in op een breed, divers en inclusief publiek, meerstemmigheid, met bijzondere aandacht voor educatie, jongeren, families, minder mobiele bezoekers en nieuwe publieksgroepen.

Programma en tentoonstellingen

Het museum ontwikkelt een kwalitatief, verrassend en inhoudelijk sterk tentoonstellings- en publieksprogramma. De programmering vertrekt vanuit het Panorama, de collectie Mesdag, de Haagse School, zee-, strand-, kust- en natuurthematiek en de verbinding met hedendaagse kunstenaars en maatschappelijke vraagstukken.

7. Activiteiten

De activiteiten van Stichting Panorama Mesdag bestaan onder meer uit:

- het openstellen van het Panorama, de collectie en het museum voor publiek;
- het beheren, behouden, registreren, onderzoeken en presenteren van de collectie;
- het organiseren van tentoonstellingen en publieksprogramma's;
- het ontwikkelen en aanbieden van educatieve programma's;
- het bevorderen van onderzoek, kennisdeling en samenwerking;
- het onderhouden en verduurzamen van het rijksmonumentale gebouw en de museale voorzieningen;
- het aangaan van samenwerkingen met musea, culturele instellingen, onderwijsinstellingen, kunstenaars, maatschappelijke partners en kennisinstellingen;
- en het werven van financiële steun voor de realisatie van de doelstellingen.

Voor de periode 2026–2028 voorziet het museum onder meer in tentoonstellingen rond de collectie, DRIFT, Betzy Akersloot-Berg, Tide Line, Sientje Mesdag-van Houten, Wonderen van de Westkust en de internationale context van Mesdag.

Pronkstukken altijd te zien

Pronkstukken onthult hoogtepunten uit de uitzonderlijke kunstcollectie van Hendrik Willem Mesdag en Sientje Mesdag-van Houten, de naamgevers van het museum. Deze unieke verzameling, nergens anders ter wereld zo compleet, biedt inzicht in het artistieke proces van het echtpaar. Mesdag-van Houten excelleerde in stillevens, portretten, en landschappen, met geprezen kleurgebruik, en was een van de bekendste en meest gewaardeerde vrouwelijke kunstenaars van haar tijd. Vanaf 2026 presenteert het museum Mixed Mesdag, waarbij twee maal per jaar andere kunstenaars in dialoog gaan met de pronkstukken van het kunstenaarsechtpaar.

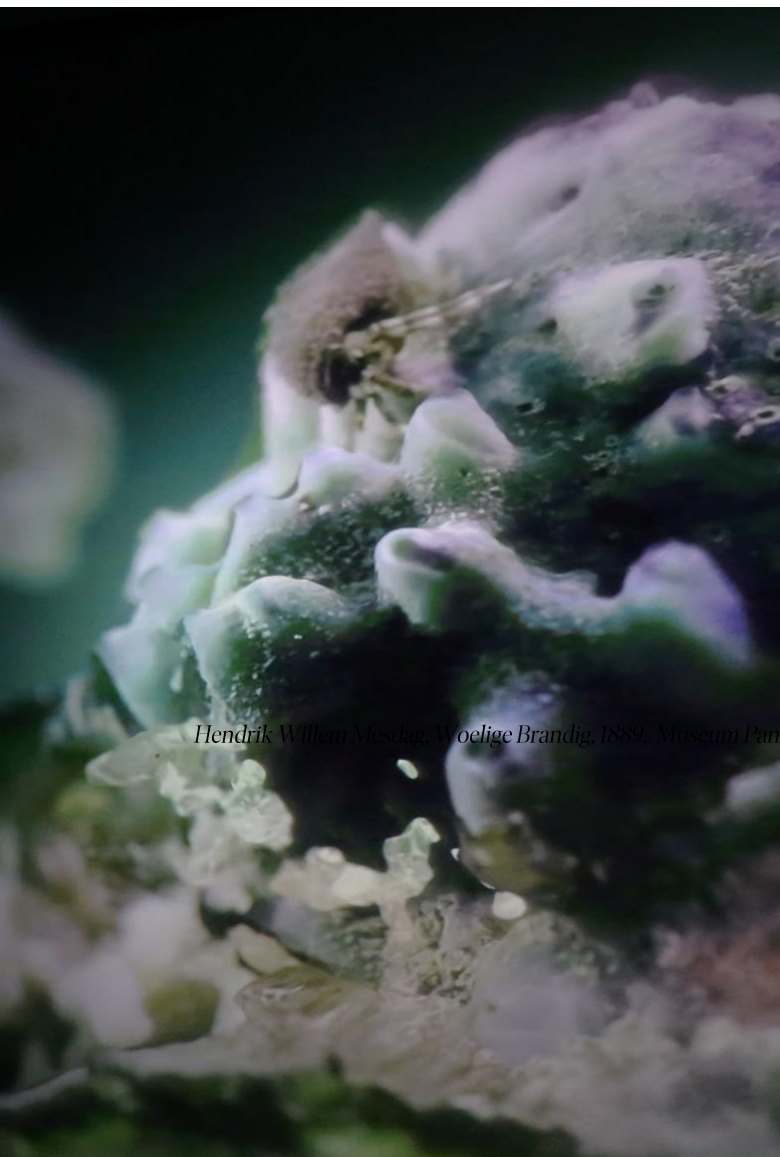

DRIFT. Duin tot Doggerbank

21.03.26 – 13.09.26

Met hun schilderkunst leerde het kunstenaars-echtpaar Sientje en Hendrik Willem Mesdag mensen om anders naar de natuur, de Noordzee en de duinen te kijken. Ook nu staat de relatie van de mens met de natuur op een keerpunt. Dieren, planten en de zee reageren onvoorspelbaar, en soms onzichtbaar, op menselijk handelen. Om een toekomstbestendige visie voor de zee en de duinen te ontwikkelen kijken we naar het hart van de Noordzee en haar duinen. DRIFT toont, vertelt, bevraagt, houdt een spiegel voor en biedt nieuwe perspectieven. Van wie is de zee? Van wie zijn de duinen? Achttien kunstenaars verhouden zich tot het gedachtegoed van het kunstenaarsechtpaar Mesdag: 'de mens is geen eigenaar van de natuur, maar een nietig onderdeel'. De tentoonstelling is een initiatief van Museum Panorama Mesdag in co-curatatie met de Ambassade van de Noordzee.

Xandra van der Eijck, Ghostreef, still, 2023. DRIFT 2026.

Hendrik Willem Mesdag, Wolige Brandig, 1889, Museum Panorama Mesdag

Betzy Akerslout – Berg. One of a kind

03.10.26 – 28.02.27

Museum Panorama Mesdag toont de eerste grote Nederlandse overzichtstentoonstelling van de Noors-Nederlandse kunstenaar Betzy Akerslout-Berg (1850–1922). Zij was leerling van Hendrik Willem Mesdag, pionier, wereldreiziger en gepassioneerd kust- en zeeschilder. Meer dan 60 werken, aangevuld met tekeningen, schetsen, reisobjecten en brieven, komen uit Nederlandse en internationale collecties samen. De tentoonstelling wordt ontwikkeld in nauwe samenwerking met Museum Tromp's Huys, Vlieland, beheerder van 's werelds grootste Akerslout-Berg-collectie.

Stephan Vanfleteren, Aäron de strandjutter, 2025

Tide Line

by Stephan Vanfleteren & Aäron Fabrice de Kisangane

20.03.27 – 12.09.27

Beelden van Stephan Vanfleteren.
Objecten van Aäron Fabrice de Kisangane.

Een poëtisch document door Stephan Vanfleteren van een van de laatste strandjutters: op de lijn van het getij. De lijn waarop Aäron Fabrice de Kisangane zich beweegt is het landschap dat eveneens zichtbaar is in het Panorama van Mesdag. *Tide Line* brengt deze twee werelden voor het eerst samen in een museale presentatie. De fotografie vormt het decor waarbinnen de verzameling van Aäron zichtbaar wordt. De objecten worden zorgvuldig geselecteerd en gepresenteerd als hedendaagse kroonjuwelen. Van flessenpost tot een fragment van een potvis, van Tjipetir tot een Lego-steentje: ieder object draagt een eigen verhaal, samen vertellen zij het grotere verhaal van de zee. Niet alles hoeft uitgelegd te worden. De kracht zit in het kijken, het ontdekken en het ervaren.

Sientje Mesdag van Houten.

Art Amazone

02.10.27 – 05.03.28

Sientje Mesdag-van Houten (1834–1909) was een vooruitstrevende kunstenaar en smaakmaker van de Haagse School. Van Houten was vermaard om haar kleurgebruik, maar ook als kunstamazone en wegbereider voor vrouwelijke kunstenaars in een tijd waarin de kunstwereld sterk door mannen werd gedomineerd. Zij bouwde een eigen onderscheidende artistieke carrière. Deze overzichtstentoonstelling biedt voor het eerst een breed en samenhangend beeld van haar oeuvre en nodigt uit tot een herwaardering van haar betekenis zowel als kunstenaar als pionier voor volgende generaties.

Sientje Mesdag – van Houten (1834 – 1909)

*James Ensor, Grijze Zee, detail, 1880,
Museum van Schone Kunsten, Antwerpen*

Mesdag & de avantgarde van Brussel

25.03.28 – 10.09.28

In 1885 werd Hendrik Willem Mesdag uitgenodigd door de Belgische avantgarde kunstenaarsgroep 'Les XX' om te exposeren op de tweede editie van hun jaarlijkse expositie. Daar hing Mesdags werk als een van de internationale genodigden tussen dat van de leden van de groep Belgische oprichters als Théo van Rijsselberghe, James Ensor, Ferdinand Khnopff en de enige Nederlander onder hen: Jan Toorop. De tentoonstelling *Mesdag en de avant-garde in Brussel* ontrafelt een deel van het internationale netwerk van Mesdag en toont kunstwerken van de toenmalige Belgische avant-garde, naast werken van Mesdag. Voor de realisatie verkent Museum Panorama Mesdag samenwerkingen met Mu.ZEE en het Museum van Schone Kunsten als Belgisch partner-musea.

Wonderen van de Westkust 30.09.28 – 25.02.29

Grenzeloze schoonheid van de kusten. Van het majestueuze Noorwegen tot het schilderachtige Nederland, in een buitengewone tentoonstelling.

Samengesteld door Museum Panorama Mesdag in samenwerking met Museum Kunst der Westküste. De kustverhalen komen tot leven van kunstenaars tussen 1830 en 1900 uit vier van de Noordzeestaten: Noorwegen, Denemarken, Duitsland en Nederland. Een meeslepende reis langs de diverse landschappen van de Westkust.

*Hendrik Willem Mesdag
Het Atelier van Sientje van Houten in de Haagse duinen, 1885/1985
Museum Kunst der Westküste*

Publieksprogramma & Educatie

Museum Panorama Mesdag biedt educatieve programma's voor basis-, voortgezet en hoger onderwijs. Daarnaast ontwikkelt het museum publieksactiviteiten, en samenwerkingen die bijdragen aan kennisdeling, ontmoeting en participatie.

In 2026 wordt het 'Mesdag Atelier' vernieuwd.

Het integrale, publieksgerichte aanbod wil het museum uitdragen via vijf belevingslijnen.

Deze belevingslijnen staan centraal in de begeleiding, bij de publieksactiviteiten en bij het educatieve aanbod.

Kijken	slow looking, lazy tours, kunstbeschouwing
Denken	educatief spoor, lezingen, symposia
Maken	zelf maken, workshops, kinderatelier en tekenprogramma
Beleven	arrangementen en publieksactiviteiten
Vieren	(kinder)feesten, bijzondere ontvangsten

Duurzaamheid en gebouwbeheer

Het museum werkt aan een duurzaam meerjarig onderhouds- en investeringsplan. In de beleidsperiode 2026–2028 staan onder meer verduurzaming van verlichting, verbetering van klimaatinstallaties, gebouwonderhoud, beveiliging en ICT op de agenda. Het museum heeft de ambitie om de komende jaren structureel te verduurzamen en toe te werken naar een toekomstbestendige museale infrastructuur.

Organisatie en goed bestuur

Het museum werkt aan een gezonde organisatie, goed werkgeverschap, verdere professionalisering van processen en versterking van het team. De stichting onderschrijft de principes van goed bestuur, Fair Practice en diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid.

Financiële duurzaamheid

Naast structurele publieke financiering blijft het museum inzetten op eigen inkomsten uit bezoek, winkel, commerciële activiteiten, fondsenwerving, sponsoring, vrienden, particuliere steun en samenwerkingen. Voor de periode 2026–2028 werkt het museum aan verbreding van het relatiebeheer en groei van aanvullende publieke en private financiering.

8. Bestuur en toezicht

Stichting Panorama Mesdag kent een directeur-bestuurder en een Raad van Toezicht. De directeur-bestuurder is belast met het bestuur van de stichting en de dagelijkse leiding van het museum. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de directeur-bestuurder, de algemene gang van zaken binnen de stichting en de realisatie van de statutaire en maatschappelijke doelstellingen.

De Raad van Toezicht werkt met een rooster van aftreden en vergadert meerdere keren per jaar. De directeur-bestuurder legt verantwoording af via managementrapportages, kwartaalrapportages, begrotingen, jaarrekeningen en beleidsplannen. Jaarrekeningen, begrotingen en

beleidsplannen worden goedgekeurd en vastgesteld door de Raad van Toezicht.

Samenstelling bestuur en toezicht

Directeur-bestuurder:

Minke Schat

Raad van Toezicht:

Edwin van Huis, voorzitter

Peter Rijntjes

Steven Storm

Alette Jansen

Rajiv Garwir

Charlotte Huygens

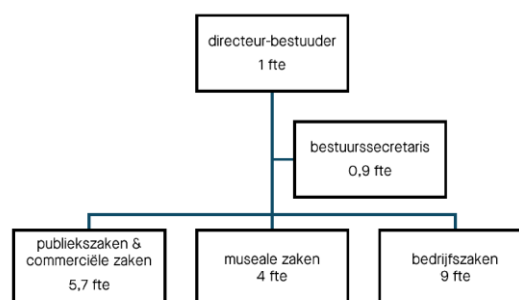
9. Beloningsbeleid

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging voor hun toezichthoudende werkzaamheden. Redelijke en aantoonbare onkosten worden vergoed, voor zover passend binnen de geldende regels en het beleid van de stichting.

De beloning van de statutair bestuurder (directeur-bestuurder) wordt vastgesteld door de Raad van Toezicht, passend bij de aard, omvang en maatschappelijke positie van de instelling en binnen de relevante sectorale kaders.

Medewerkers van Museum Panorama Mesdag worden beloond conform de Museumcao. Het museum onderschrijft de uitgangspunten van Fair Practice en goed werkgeverschap.

10. Organisatiestructuur

10. Financiën en besteding van middelen

De middelen van Stichting Panorama Mesdag worden besteed aan de realisatie van de statutaire doelstelling: het behoud, beheer, onderzoek, presentatie en toegankelijk maken van het Panorama, de collectie, het archief en het museum-gebouw, evenals aan tentoonstellingen, educatie, publieksprogramma's, organisatie, personeel, onderhoud en verduurzaming.

Vanaf 2026 ontvangt het museum een structurele exploitatiesubsidie van het Rijk. Deze subsidie wordt ingezet voor gebouwbeheer, collectiebeheer, programma, activiteiten en verduurzaming. Daarnaast blijft het museum eigen inkomsten genereren uit onder meer entreegelden, winkel, verhuur, commerciële activiteiten, fondsen, sponsoring en particuliere steun.

De stichting heeft geen winstoogmerk. Eventuele positieve resultaten worden toegevoegd aan de reserves of opnieuw ingezet ten behoeve van de doelstelling van de stichting.

De financiële verantwoording, bestaande uit balans, staat van baten en lasten en toelichting, wordt jaarlijks gepubliceerd binnen de daarvoor geldende termijn.

BATEN

	2026	2027	2028
Totaal eigen inkomsten	€ 1.456.055	€ 1.508.925	€ 1.556.245
Totaal subsidies	€ 1.937.529	€ 2.000.679	€ 2.025.679
TOTALE BATEN	€ 3.393.584	€ 3.509.604	€ 3.581.924

LASTEN

	2026	2027	2028
Totaal publieksactiviteiten	€ 1.053.326	€ 1.224.329	€ 1.239.066
Totaal huisvesting	€ 426.642	€ 537.500	€ 562.500
Totaal collectie	€ 292.110	€ 298.834	€ 302.811
TOTALE LASTEN	€ 3.189.215	€ 3.407.550	€ 3.469.035

RESULTAAT

	2026	2027	2028
Resultaat	€ 204.369	€ 102.054	€ 112.890
Saldo rentebaten/-lasten	-€ 25.612	-€ 6.820	-€ 6.820
Mutatie reserve	-€ 178.758	-€ 95.234	-€ 106.070
EXPLOITATIERESULTAAT NA RESULTAATBESTEMMING	€ 0	€ 0	€ 0

De Mesdag Zalen van Museum Panorama Mesdag, 1910

De Mesdag Zalen van Museum Panorama Mesdag, 2025

MUSEUM
PANORAMA
MESDAG

Zeestraat 65
2518 AA Den Haag
070 3 110 665
panorama-mesdag.nl